

Provincie Overijssel
Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
www.overijssel.nl
overijsselloket@overijssel.nl
KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Provinciale Staten van Overijssel

Inlichtingen bij
Dhr. M. Berloth
Telefoon +31384998217
M.Berloth@overijssel.nl

Datum	Kenmerk	Zaaknummer	Pagina	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
23.04.2025	D2025-04-002844	2025-011997	1 van 3			

Onderwerp: Reactie nota van bevindingen OV bereikbaarheid rekenkamer

Toezending aan Provinciale Staten met oogmerk:
 ter informatie
 anders, en wel:

Geachte leden van Provinciale Staten van Overijssel,

Op 26 maart 2025 heeft de Rekenkamer Oost aan u haar nota van bevindingen aangeboden over haar onderzoek naar Bereikbaarheid met het openbaar vervoer.

In deze brief geven wij een reactie op de conclusies en aanbevelingen zoals door de Rekenkamer aan u zijn aangeboden. Hieronder treft u cursief de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer aan waarna u onze reactie in normaal schrift kunt lezen.

Maar als eerste willen we de Rekenkamer Oost bedanken voor het gedegen onderzoek. De uitdagingen die zij daarbij tegenkwamen worden erkend en gedeeld.

Hoofdconclusie:

Het OV-aanbod in Overijssel is sinds 2014 in grote lijnen hetzelfde gebleven. Tegelijkertijd is te zien dat het OV-aanbod op een aantal punten minder werd. Veranderingen in het aanbod zijn soms duidelijk te relateren aan beleidskeuzes, met name de 'herijking' (vanaf 2014) waarin de kosten voor OV omlaag moesten. Maar het beleid is ook weinig geconcretiseerd en gedateerd waardoor de sturingskracht hiervan in de praktijk beperkt blijkt.

Zowel de omgevingsvisie en parallel daar aan het regionale mobiliteitsprogramma (RMP) met OV als onderdeel, zijn volop in ontwikkeling. Via meerdere sessies wordt u bij de ontwikkeling van beide onderwerpen betrokken. Op deze wijze werken we samen aan concreet nieuw beleid.

Relevant om te vermelden is dat de provincie de wettelijke taak voor het regionale openbaar vervoer uitvoert binnen de kaders en de financiële middelen die het Rijk ons meegeeft. Sinds 2020 hebben de decentrale overheden (Provincies en Stadsregio's) last van het ontbreken van een duidelijke meerjarige

visie vanuit het Rijk als systeemverantwoordelijke voor het geheel van het openbaar vervoer. Eisen en maatregelen tot instandhouding van het openbaar vervoer werden telkens te elfder ure genomen. Binnen die onzekere kaders hebben we de instandhouding van het OV gewaarborgd en nieuwe aanbestedingen gehouden.

Deelconclusies:

1. OV-netwerk bleef in grote lijnen hetzelfde, aanbod op punten minder

De stijging van het aantal reizigers bevestigd de beleidslijn uit 2014 om het aanbod te concentreren, minder lege bussen te laten rijden, maar volle lijnen te versterken. Op deze wijze kunnen de meeste reizigers geholpen worden tegen hetzelfde geld. In 2018 was de herijking afgerond en kwam de focus op verder groei en ontwikkeling met 2019 als topjaar voor het gebruik van het OV. Jammer genoeg is deze ontwikkeling daarna doorkruist door Corona. Toch heeft deze invulling mede geleid tot een 10% hoger aanbod vanuit de vervoerders in de twee laatste aanbestedingen.

Tegelijkertijd heeft OV ook een sociale functie die vaker dan vroeger in het landelijk gebied ingevuld wordt met sociale lijnen zoals de buurtbus in gebieden waar anders geen OV zou zijn.

2. Veranderingen te relateren aan beleid, maar beleid tegelijkertijd ook weinig sturend

Veranderingen in het OV-aanbod zijn te relateren aan beleidskeuzes. Zo is de herijking van het OV duidelijk terug te zien in het aantal dienstregelingsuren. Veel keuzes worden uiteindelijk gemaakt op uitvoeringsniveau, passend bij de rolverdeling. Daar waar het OV-aanbod minder werd, is dit over het algemeen onderbouwd in jaarlijkse vervoerplannen van vervoerders die door GS worden vastgesteld. Maar tegelijkertijd is het beleid ook te weinig sturend geweest. Beloofde uitwerkingen ontbreken en het beleid is op belangrijke punten gedateerd. Monitoring van meerjarige trends in het OV-aanbod om de koppeling naar beleidsdoelen voor bereikbaarheid te maken vond niet structureel plaats. Dit bemoeilijkt het voor GS en PS om bij te sturen.

Zoals afgesproken rapporteren wij in www.destaatvanoverijssel.nl over het gebruik van het OV via de klanttevredenheid (4.4) en het aantal reizigerskilometers (4.5). In 2024 is deze rapportage met u besproken en gaf u aan om de rapportage binnen de monitor beperkt te willen houden.

Op dit moment wordt onderzoek gedaan naar een streefwaarde Bereikbaarheid. De Rekenkamer geeft aan dat een eenduidige definitie van bereikbaarheid lastig te bepalen is.

Aanbevelingen:

- 1. PS: voer het gesprek over wat bereikbaarheid is en hoe het openbaar vervoer daaraan moet bijdragen.*
- 2. PS: bepaal aan de hand van het gevoerde gesprek leidende principes voor bereikbaarheid met openbaar vervoer.*
- 3. PS en GS: breng OV-beleid en uitvoering daarvan weer in lijn met elkaar door de kaders te actualiseren met de door PS gestelde leidende principes zodat deze in de praktijk weer leidend zijn.*
- 4. PS: verzoek GS stappen te zetten in het gebruik van data die zowel PS als GS in staat stelt om te sturen en controleren op dit thema.*

De aanbevelingen van de rekenkamer Oost nemen wij graag ter harte en zijn opgenomen in de visie en plannen die wij met u ontwikkelen.

1. Graag voeren we met u het gesprek over de invulling van de definities van bereikbaarheid aan de hand van de rapportage over het onderzoek naar de streefwaarde bereikbaarheid.
2. Daarbij kunnen we ook ingaan op de mogelijkheden van het OV en haar specifieke kenmerken ten opzichte van andere modaliteiten.

3. Parallel aan de provinciale omgevingsvisie wordt ook gewerkt aan het regionale MobiliteitsProgramma (RMP). Hierin worden de doelen vanuit de omgevingsvisie geconcretiseerd richting de diverse onderdelen van ons mobiliteitsbeleid om te komen tot een betere bereikbaarheid.
4. Parallel aan het RMP wordt ook gewerkt aan een investeringsprogramma voor het openbaar vervoer opdat geld, bestemd voor het OV, ook weer terugvloeit naar het OV. Als eerste onderdeel hiervan heeft u in december 2024 de brief over het Verbeterplan OV (OS24-001335) met daarbij de geleerde lessen en het rapport ontvangen. Eén van de punten op het investeringsprogramma is het aantrekken van een data-analist op het vlak van OV. De rol van de data-analist is het ontsluiten en verrijken van OV-data naar informatie en inzicht in het functioneren van het OV. Dit inzicht kan publiekelijk gedeeld worden via een live dashboard.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Overijssel,

voorzitter, A.P. Heidema

secretaris, N. Versteeg